

Nachum sadržala dušika 1.5—5.0 mg/l, a fosfora 0.006—0.08 mg/l.

Pod klimatskim uslovima, koji vladaju u Izraelu, najbolji rezultati postignuti su sa razmakom od 10—14 dana između svakog pojedinog gnojenja, dok je prvo gnojenje izvršeno 2—3 sedmice nakon što su ribnjaci napunjeni. Zadnji obrok gnojenja je davan 14—21 dan prije isušivanja ribnjaka.

Nova eksperimentalna ribarska stanica u blizini Tantura nalazi se u izgradnji, sa mnogo većom površinom eksperimentalnih ribnjaka nego što je slučaj kod Stanice u Sde-Nachum. Ovoj drugoj stanici stavljeno je na raspoređenje 50 ha površine za vršenje eksperimentata. Prema izrađenim planovima Stanica će imati: 20 ribnjaka od 0.02 ha, 50 ribnjaka od 0.04 ha, 75 ribnjaka od 0.1 ha, 10 ribnjaka od 0.5 ha, 6 ribnjaka od 1.5 ha. Ovima će se kasnije dodati još 4 ribnjaka od 2.0 ha, koji će privremeno biti upotrebljeni kao proizvodni ribnjaci, ali koji su tako izgrađeni, da se vremenom mogu pretvoriti u male pokusne ribnjake. Od navedenih ribnjaka, do danas ih je izgrađeno 58, a prvi pokusi u ovoj Stanici započeli su u proljeće 1953.

Uvođenje novih vrsta riba u ribnjake. Ispitivanja su pokazala da su ribnjaci u Izraelu vrlo bogati sa fitoplanktonom. Pošto šaran,

koji se u tim ribnjacima gaji, koristi ovaj plankton vrlo ograničeno, počelo se uz šarana uzgajati i druge vrste riba, koje više trebaju fitoplanktona za svoj razvoj. Od lokalnih vrsta vršeni su pokusi nasadivanja sa 2 vrste Cichlidae i to *Tillapia zillii* i *Tillapia galilea*. Prva vrst se mrijeti kada dostigne težinu od 50—60 gr, pa su daljnji pokusi obustavljeni, a sa drugom vrstom su u toku.

Treća vrst cipal (*Mugil cephalus*) pokazao je vrlo dobar porast u ribnjacima i to u slanoj kao i u slatkoj vodi. Izrađen je plan za rješenje pitanja regularne dobave mlađi u ribnjake u idućoj godini. U ribnjacima sa hladnom vodom dobro se razvija pastrava (*salmo irideus*), a uvezena je iz Thailand-a i masni šaran (*Ctenopharyngodon idellus*).

Mehanizacija ribnjaka. Zbog relativno skupe radne snage, težište nastojanja je usredotočeno, da se što prije ostvari što više moguća mehanizacija procesa proizvodnje. U prvom redu treba spomenuti izgradnju malih cementnih bazena, veličine $2 \times 8 \times 0.5$ m. Prilikom puštanja vode kroz ove bazene, za vrijeme isušivanja ribnjaka, sva riba iz ribnjaka se povuče u te bazene, što čini upotrebu velikih mreža izlišnom. Iz tih bazena prenosi se riba pomoću elevatora u kola.

Krstinić

Ribolovne vode u Belgiji

Belgija kao razmjerno mala zemlja, sa površinom od okruglo 30.000 kv. km. ima znatan broj tekućih voda, od malih salmonidskih potoka, do velikih nizinskih rijeka. Jezera nema, ali zato postoje mnogi ribnjaci i bare, a osobito industrijske vodene akumulacije. Znatan dio belgijskih voda je zagađen industrijskim otpacima pa je i onako slaba produktivnost većine voda, smanjena još više.

Visinske ili salmonidske vode su najmanje zagađene. Ima ih prilično mnogo, jer jedan dio Belgije se proteže kroz brdske predjele u visini od 400 do 700 m. i tu se nalaze brojni pastrvski potoci, manje rječice sa pastrvama i lipljanima, a također i rijeke srednje veličine sa mješovitom ribljom faunom sa stavljenom od salmonida i drugih riba.

Sportsko ribarstvo na visinskim i nizinskim vodama je veoma razvijeno pa u Belgiji ima više od 130.000 udičara. Zbog ograničenog ribljeg bogatstva u tekućim vodama prisiljeni su udičari da sebi nađe na razne načine dobre prilike za udičarenje.

Prof. dr. WILHELM WUNDER U JUGOSLAVIJI

Priznati stručnjak za ribnjačarstvo iz Zap. Njemačke prof. dr. Wunder boravio je u Jugoslaviji tokom aprila mjeseca ove godine kao ekspert organizacije FAO. U planu je da ponovno dođe u avgustu i oktobru mjesecu. Imenovani boravi u našoj zemlji sa zadatkom da pomogne našim stručnjacima u akciji za suzbijanje zarazne vodene bolesti šarana, koja se prilično raširila na našim ribnjačarstvima i gdje nanosi velike štete.

Osim toga boravak prof. Wundera kao naučnog radnika, koji je vršio preko 20 godina istraživanja

Stoga su izgrađeni mnogobrojni ribnjaci za sportski ribolov. Postoje u tu svrhu cijela ribnjačarstva sa grupama ribnjaka. Najveće od njih imade površinu od 12 ha, a slijedeće ima 80 ha, dok za njima slijedi cijeli niz takvih ribnjaka u veličini od 25 do 35 ha površine. U njima se najviše drže šarani, linjaci, štuke i plotice. U cijeloj Belgiji ima samo oko 10 vrsti ribe koje love udičari. To su pastrva, lipljan, mrena, grgeč, klen, deverika, štuka, šaran, linjak te još dvije tri bjelice.

Losos, kao najkrupnija i najprivlačnija riba između salmonida, nestao je iz voda Belgije zbog visokih brana na rijekama. Uzgoj riba za potrošnju nije jako razvijen. Šaran, koji u drugim zemljama predstavlja glavnu ribu za uzgoj, u Belgiji nije osobito cijenjen među potrošačima. Pastrve su bolje cijenjene, ali domaća proizvodnja pastrva u Belgiji ne može da izdrži konkureniju pastrva za potrošnju iz Danske, koja na veliko uvozi svoje proizvode u Belgiju.

na ribnjacima za uzgoj šarana, obuhvaćajući razna pitanja koja imadu neposrednog uticaja na povećanje proizvodnje tih ribnjaka, korisno će se odraziti na naše stručnjake, koji će u direktnom kontaktu sa njime moći da se pobliže upoznaju sa njegovim dragocjenim iskustvima.

Prof. Wunder obišao je gotovo sva naša velika ribnjačarstvo u NR Srbiji, Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini radi njihovog upoznavanja. U svojim slijedećim dolascima posvetit će pažnju specijalnim pitanjima gajenja šarana i suzbijanja, zarazne vodene bolesti šarana.